

AUTE de 12 de març de 2004

**Recurs de nul·litat d'actuacions : improcedència.-
Dret a la jurisdicció: determinació del seu abast.
- Responsabilitat civil del notari.- Congruència**

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per sentència de data 15 de gener del 2004, aquest Tribunal Superior, revocant una resolució del Tribunal de Batlles del dia 13 de febrer del 2003, va desestimar la demanda formulada per la Sra. Maria Àngels A.C. i absoldre el Sr. Matias A.S. de totes les pretensions de l'actora, sense fer especial imposició de costes processals d'ambdues instàncies.

II.- Contra aquesta resolució, la Sra. Maria Àngels A.C. ha formulat recurs de nul·litat, manifestant que: la línia d'argumentació desenvolupada pel Tribunal a la sentència no es correspon amb els termes del debat desenvolupat fins a aquell moment, el qual suposa infracció de les exigències del dret a un procés degut; que la sentència impugnada ha introduït qüestions noves que no han estat plantejades per cap d'ambdues parts, i per tant el Tribunal s'ha excedit i ha causat indefensió; que la motivació és incorrecta perquè no té en compte el que han al·legat i provat les parts; que el desenvolupament lògic de l'argument central de la sentència no permet arribar a la conclusió d'irresponsabilitat del notari per l'actuació duta a terme efectivament; que la sentència omet prendre en consideració la pròpia qüestió i els elements de convicció essencials i dóna per provats fets que no han estat al·legats ni provats per les parts; que la seva motivació és insuficient i manifestament inadequada en analitzar el tema principal del procediment.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN.

FONAMENTS DE DRET

I.- El present recurs de nul·litat interposat en virtut de les disposicions de l'article 18 bis-3 de la Llei Transitòria de Procediments Judicials, es basa sobre dos temes: d'una banda, una vulneració del dret a un procés degut amb indefensió a les parts, i d'altra banda, una incongruència de la sentència impugnada per motivació incorrecta i insuficient.

II.- L'article 18 bis-3 de la Llei Transitòria de Procediments Judicials més amunt esmentat, estipula que *"en el supòsit de sentències o resolucions fermes en el procediment de les quals s'hagi produït una vulneració del dret fonamental a la jurisdicció, la persona afectada per la vulneració pot demanar al jutge o al tribunal que la va dictar, la seva anul·lació, sempre que no hagi pogut denunciar aquesta vulneració anteriorment.."*. El dret a la jurisdicció és el dret expressat per l'article 10 de la Constitució, d'obtenir d'una jurisdicció, una decisió fonamentada en Dret, i a un procés degut, substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei. Resulta de la jurisprudència del Tribunal Constitucional, que aquest precepte constitucional reconeix a tots els ciutadans el dret a promoure l'activitat jurisdiccional sobre les pretensions deduïdes; amb el benentès que aquesta decisió no ha d'ésser necessàriament favorable a les pretensions de l'actor. Per tant el dret a un procés degut consisteix en l'obligació que té el tribunal competent de pronunciar-se completament respecte de totes les peticions que li han estat formulades, ja sigui declarant de manera raonada la desestimació de la pretensió, ja sigui entrant en el fons i dictant una decisió motivada que es pronunciï en relació amb totes les pretensions deduïdes, sigui en el sentit que sigui. (sentència del TC del dia 21- 11- 97). No és negat que la resolució impugnada sigui incompleta per no pronunciar-se sobre totes les pretensions de la part demandant; i si és cert que com a principi general, qualsevol desestimació d'una pretensió ha d'estar raonada, aquest raonament o motivació no ha de ser exhaustiu sinó que, també en principi, només cal que hi hagi un raonament mínim suficient del qual es pugui despendre que la decisió no es arbitrària. (sentència del TC del dia 12-5-97). En conseqüència, tots els arguments de la part recurrent relatius a una motivació incorrecta o insuficient de la sentència recorreguda, no corresponen a cap vulneració del dret a un procés degut, sinó que concerneixen una reforma del fonament de la sentència en el marc d'una tercera instància, que no pot resultar d'un incident d'anul·lació

format sobre la base de l'article 18 bis de la Llei Transitòria de Procediments Judicials.

III.- Ara bé, la part que recorre manifesta igualment que la sentència del dia 15 de gener del 2004, incorre en incongruència i produeix indefensió a les parts perquè va introduir un tema nou, segons el qual els Notaris abans de la Constitució i de la llei del Notariat no tenien cap obligació d'assessorar a les parts i no responien de la seva actuació professional, no al·legat ni discutit per les parts en el procediment. La incongruència no pressuposa necessàriament la lesió del dret a un procés degut, si de la seva anàlisi no se'n deriva una lesió directa del dret a la defensa material que correspon a les parts, perquè no tota infracció processal és una infracció del dret fonamental al procés degut. (Sentència del TC del dia 18-5-01).

IV.- Ara bé les coses han d'ésser clares i lògiques. En tots els procediments contenciós civils, pertoca a la part demandant provar els elements de fet i de dret relacionats a la seva pretensió i és el paper de la jurisdicció que ha de resoldre el litigi, de comprovar que la part demandant justifica, materialment i jurídicament el que sol·licita. En el litigi instat per la Sra. Maria Àngels A.C., quina és la demanda de l'actora en el seu escrit de demanda ? Es tracta de la pretensió condemnatòria d'un Notari a pagar-li una indemnització pels danys soferts com a conseqüència de la declaració judicial de nul·litat de l'escriptura pública de donació i heretament atorgada pel Sr. Antoni T.F. a favor de la Sra. Maria Àngels A.C. el 13 de gener de 1989 i autoritzada pel Sr. Matias A.S.. Constitueix doncs el fons del litigi, una acció en responsabilitat contra un Notari per negligència o imperícia. En el dret vigent andorrà, només coexisteixen dos tipus de responsabilitat : la responsabilitat contractual i la responsabilitat per culpa de la Lex Aquília. En l'escrit de demanda no es expressat de manera clara quin és el tipus de responsabilitat sobre el qual la Sra. Maria Àngels A.C. fonamenta la seva reclamació en concepte de danys i perjudicis. Per tant, el Tribunal que ha de pronunciar-se completament sobre les pretensions de l'agent, ha d'examinar si en cadascuns dels supòsits (responsabilitat contractual o extra contractual), la part agent acredita els elements constitutius d'un incompliment contractual per part del Notari, o d'una negligència i/o imperícia en el sentit exigít per la Lex Aquília. En el primer cas, per determinar si la part demandant prova un incompliment contractual, és imprescindible que el Tribunal analitzi quines són les obligacions convencionals d'un Notari envers els seus clients, al moment en el qual va actuar. En el segon cas, també és imprescindible per

verificar si la demanda és fonamentada, de buscar si la negligència o imperícia imputada al Notari, constitueix una falta professional i doncs quines eren les obligacions del Notari, sempre al moment on va actuar. I així ho va fer, no de manera totalment aliena a les al·legacions de les parts, sinó tenint compte d'aquestes al·legacions. A l'escrit de demanda, l'actora assevera que la conducta del Notari s'ha de considerar afectada de negligència o d'imperícia perquè havia de conèixer per la pròpia professió, pel propi càrrec, que l'acte que estava autoritzant era nul de ple dret; en el seu escrit de conclusió en tràmit d'apel·lació de la sentència de primera instància, el Sr. Matias A.S. manifesta que en afirmar que la negligència apareix o es determina pel sol fet objectiu de l'existència d'un dany, es desconeix el mateix concepte d'aquella com element o requisit subjectiu de la responsabilitat establerta a la Lex Aquília; que el Notari no és lletrat, que s'ha d'examinar la seva actuació en funció dels canons exigibles segons la denominada "Lex artis ad hoc", tenint en compte les circumstàncies concretes que rodejaren la seva actuació (persona, temps i lloc) etc... Després d'una anàlisi acurada de la funció notarial abans de la Constitució, el Tribunal va considerar que no existia cap incompliment contractual del Notari, del moment que la part demandant no va establir l'existència d'una obligació convencional infringida pel Sr. Matias A.S. i que tampoc no es podia imputar al Notari cap negligència culpable, perquè contràriament a el que sostenia la Sra. Maria Àngels A.C., la seva funció professional en el moment on va actuar, no l'obligava a redactar una escriptura pública que sigui conforme a la legislació vigent. En conseqüència no es va produir cap indefensió de la Sra. Maria Àngels A.C., sinó que la mateixa no va provar, com li pertocava en la seva qualitat de demandant, que tots els elements originant la responsabilitat d'un Notari, que sigui contractual o extra contractual, abans de la Constitució o de la Llei de Notaris, no eren reunits. Al contrari, si que la sentència hauria enconregut incongruència, si el Tribunal hagués condemnat el Notari a indemnitzar danys sense comprovar que els fets imputats al mateix vulneraven una obligació professional, contractual o extra contractual i aquesta comprovació, el tribunal no podia fer-la sense considerar quines eren les normes professionals dels Notaris al moment que el Sr. Matias A.S. va redactar l'escriptura pública litigiosa. Per tant s'ha de desestimar el present recurs de nul·litat.

V.- Per les mateixes raons enunciatades en la sentència impugnada, es equitatiu de no fer especial condemna en costes processals de l'incident.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

Desestimar el recurs de nul·litat formulat per la Sra. Maria Àngels A.C.;

Sense fer especial imposició de costes de l'incident.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-